Наставш такого страхіта, то чим же можна буде тоді вилавати нарід, щоб він з перелику охочо давав гроші на удержане міліонових армій і будову фльоти та машинових гверів, яких капіталісти так часто вживають проти голодних робітничих мас? В друге, як не буде небезпеки, то народови може прийти до голови думка, що би військо зовсім усунути, а що тоді будуть капіталісти робити? Деж вони тоді сховають свої злодійські морди? Не стане щетини гверів, не стане розсівачів кулевого дощу і живої сліпо-повинуючої ся машини — конець їх пановаиню.

Отже тепер на американських робітниках лежить великий інтернаціональний обовязок, не дати в себе збудувати мілітаристичного страхіття, яке моглоб на далі підганяти всі держави до уоруження. В Америці вже для сього зроблені великі кроки і робітники, які мають за се все платити своїм потом, кровію і житем, дуже слабонько тому противлять ся.

Головна відвічальність паде на соціялістів, які се добре бачать, але при бушуваню патріотичної заравы в свій плетуть ся в хвості за буржуазними партіями. На них вся вина коли они не виступлять остро проти такого злодійського заряду.

Европейські капіталісти нарочно хотять перенести се страхітя до Америки. Їм буде вигіднійше, бо в себе в домя она будуть могти держати рівновагу між собою, в світову рівновагу нехай держить Америка. Она як країна відділена від Европи атлантійським океаном, а від Азії великим, їм загрожувати не може, а думку в головах людей, що мілітаризм конче потрібний, буде підтримувати. І таким робом можна буде уникнути подібної війни і можна буде мати військо для охорони свого доброго бу ту т. є. капіталістичного ладу і на случай би робітнича кляса задумала звалити його, то они будуть мали чим придушити робочу силу.

Нам робітникам, як класі, котра на своїх плечах се все мусить нести треба докладно се розуміти і старатись всіма силами перешкодити сим заходам, бо в противнім разі ще довгенько будем капіталістичними рабами.

Г. М.

Думки.

Соціялізм не є проти церкви, лише проти темноти і неправди. А если церква на темноті і облуді опирає ся, то соціялізм тому не причина.

Соціялізм не відбирає людям віру в бога, лише поясняє в науковий спосіб і бажає, щоб та віра опирала ся на правдивих дослідах.

Робітник без соціялістичних книжок і часописей є тим, чим вояк в війні без оружія.

Як капіталізм не знає якої робітник народности і релігії, але дивить ся на його силу і здорові руки, так соціялізм не вниже на народність і релігію робітника, а лиш хоче, щоб він був свідомий, умів свою робочу силу і здорове шанувати та о полученє своєї і всїх робітників долі старати ся.

Не богови противна соціялістична наука, але ворогам робітничим — капіталістам і їх посіпакам.

Чоловік вірующий в посмертне житє, ніколи не має часу подумати як запровадити добре житє на землі. Соціялісти за тим, щоби на землі було добре жити, а про посмертне житє хай мертві клопочуть ся.

Капіталістам і попам соціялізм страшний тому, що соціялізм правду завсігди каже.

Капіталісти, попи і навіть дармоїди лучше розуміють соціялізм ніж темний робітник, а знаючи що соціялізм хоче їх дармоїдам те ледаче житє відобрати і нагнати до роботи, они брешуть що се зле і страшуть робітників що соціялізм і для робітників не добрий також.

Ст. Засміяний.

Робітники мають звичку оцінювати других, частійше по одежі, ніж по дійсній заслузі чоловіка і сим дуже собі шкодять, бо найбільше буває так, що під гарним убранем сидять чорт з рогами, а під лахміттєм торба з пирогами.

Хто хоче поробитись на правдивого чоловіка, то повинен на кожду пишну людину дивитись, як на свого учителя. Нехай той робить зле, то не треба робити так, а коли хто робить добре, то треба того научитись і собі так робити.

Ніколи не треба чекати, щоб тобі сусід зробив добре, а тоді вже йому зробиш: бо він також буде чекати, щоб ти йому зробив вперед і перечекаєте оба цілий свій вік, а добра оден другому не зробите. Треба старатись бути все першим.

Нема на світі другої істоти, щоб так байдужно відносилась до себе, як робітник. Кожде найменше звірятко, коли нарушити його житє, зараз стає в свою оборону, не дивлячись на свою слабосильність. Чоловік, а головно робітник, навіть не пробує захищати себе, коли йому не лише руйнують поменшане, навіть і житє відіймають, а він мовчить, лише скаже бог з ним. Бог з ним се є конечна збруя для своєї оборони.

Робітнику, чи ти вже вислав свою жінку і дітей на свіже повітрє. Капіталісти бач, геть повисилали свою родину в гори і над береги океану, щоб могли там радувати ся красою природи та заживати вигод сего світа. Чи ти не можеш так? Чому?

Полатати старі штани, ще не означає, що они нові. Так само і робітники, здобувши більшу платню і коротший день праці, ще не мають того добра, яке они повинні би за свою працю мати. Правдиве добро для всіх може бути лише в соціялістичнім ладі, в якім будуть рядами ті, що працюють, а не ті, що тепер живуть з праці робітників.

Правда нікого не побиває, лише бреханю.

БУЧЕР

Продаю свіже, першої класи мясо, фунт по 12 ц.
Кости додаю даром.
Замовлення приношу.
Даю на кредит.
Заходіть на:
120 Grange Ave.
Toronto.

Робітниче Слово

Поступова часопись для працюючого люду.

Виходить кождого четверга.

Купити або зложити предплату на сю часопись можна в слідуючих місцях:

HAMILTON Ont.
G. Demedink, 26 Greig St.
MONTREAL Que.
J. Hnyda, 173 Clarke St.
REGINA Sask.
W. Parich, 2023 McDonald St.
VEGREVILLE Alta.
J. Boychuk
WELLAND, Ont.
H. Zaman, Ontario Rd.
BUFALO, N. Y.
W. Kachor, 131 Bushnell Ave.
CLEVELAND, Ohio.
St. Bodnaruk, 710 Hill Ave.
DETROIT, Mich.
T. Kalyniuk, 247 Plumer St.
ELIZABETH, N. J.
P. Smolynec, 70 Wall St.
NEWARK, N. J.
N. Kobrensky, 260 Bergen St.
NEW YORK, N. Y.
Ruska Knyharnia, 168 E. 4th St.
PHILADELPHIA, Pa.
D. Lozynsky, 4440 Green St.
ST. LOUIS, Mo.
T. Kashlak 708 S. 18th St.
YONKERS, N. Y.
N. Palamaruk, 12 Jefferson St.

Переписка „Робіт. Слова"

Просимо всіх Шан. читачів і предплатників присилати нам адреси своїх знакомих і приятелів для посилки їм оказового числа. Також подавайте нам відомости про робітничий рух в своїх околицях і рісні дописи з робітничого житя.

Сторінки Р. С. будуть все відкриті для всіх. Не турбуйтесь про Вашу правопись всьо буде поправлене і надруковане. Лише щоб відомости були правдиві не вигадані. Сварок, або приватних справ не поміщуєм.

BOLTER BROS.
Кравці

Робять всякого рода мужеські убраня, дешево і добре. Заходіть до нас і спробуйте а певно будете вдоволені. Говоримо по українськи, російски і польски.

Адреса: 193 Queen W. Toronto.

М. Салтиків-Щедрин, з рос. переклав Г. М.

ПОВІСТЬ
ЯК МУЖИК ДВОХ ГЕНЕРАЛІВ ВИГОДУВАВ

Хто хоче добре насміятись а до того спізнати, як мужика нагороджують за його роботу, хай купить собі сю книжочку.

ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

Е. Войко... з рос. переклав Г. М.

ЗЕМЛЯ І ЧОЛОВІК.

Дуже поучаюча книжка, з якої можна довідатись скільки чоловікові потрібно землі, щоб вижити: чи подостатком є землі, щоб вижити всіх людей на світі і що за причина, що не всі її подостатком мають.

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ.

РОБІТНИЧІ ПІСНІ

Зібрав І. С.

ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

Замовлення надсилати на адресу:
ROBITNYCHE SLOVO
Box 64 Toronto, Can.

Ширіть!! „РОБІТНИЧЕ СЛОВО."

КРАВЕЦЬ

ВАЖНЕ ДЛЯ ВАС!

Дуже добре знаний Вам кравець
H. SHABERMAN & CO. —
який був більше як 4 роки на
218 ROYCE AVE.
Перебрав ся до більшого і гарнішого штору на
518 QUEEN ST. W. TORONTO.
Телефон: College 5127

де буде мати далеко більший склад і менший розхід. Се нам позволяє робити добру роботу по таній ціні.

У нас роблять найліпші робітники - кравці.
Дасмо найліпшої класи матеріял і маємо великий склад різного рода матерій на вибір.
Наше допасоване і міра гварантована.
Найлучшою нашою рекомендацією є костумери.
Кождий хто прийде годити убране або оверкот а принесе з собою сю часопись а також з нашим оголошенем дістане убране 1 дол. таньше.
Заощадіть отже долара.
Если Ви мешкаєте поза Торонтом, то напишіть до нас або зателефонуйте а наш репрезентант зайде до Вас.

518 QUEEN ST. W.

518 QUEEN ST. W.
КРАВЕЦЬ

Читайте і ширіть!

видання бібльотеки „НОВИЙ СЬВІТ"

Конець Сьвіта 10ц
Наш Прометей 10ц
Червоний Кобзар, найкрасші пісні і декламації 10
Американський Робітник 10
Робітнича Читанка 15
Біблія Капіталіста 10
Горі трупів і море крови та сліз 5
Золото і Нужда в Америці 5
Жінка і соціяльне питане 10
Календар „Новий Сьвіт" на 1916 рік 25
„Добра Новина" поод. ч. 10
Переписні картки по 3ц.
„ „ 100 за $1.85

Пишіть по них на адресу:

„NOWYJ SWIT"
Box 1051 Montreal, Canada.

„РОБОЧИЙ НАРОД"

часопись для працюючого люду, орган української соціял-демократичної партії в Канаді.
Річна предплата: $1.00
Адреса:
ROBOTCHYJ NAROD
Box 3658 WINNIPEG, MAN.

„РОБІТНИК"

Тижнева українська соціялістична часопись. Орган української соц. партії в Америці.
Річна предплата в Сп. Держ. $1.50
до Канади і заграницю. $1.75.
Адреса: „ROBITNYK"
2335 W. 11th St. cor. Library Rd
Cleveland, Ohio. U. S. A.

РОБІТНИЧЕ СЛОВО
виходить кождого четверга.
ПРЕДПЛАТА:
В Канаді на рік $1.50
На пів року 80ц.
За границею на рік $1.75
Поодиноке число 3ц.
Адреса:
ROBITNYCHE SLOVO
Box 64
Toronto, Canada.

РОБІТНИЧЕ СЛОВО

бувша — Свідома Сила

ROBITNYCHE SLOVO

Поступова часопись для працюючого люду.

ROBITNYCHE SLOVO
Ukrainian Newspaper published every Thursday at 405 Queen St. W. Toronto, Ont.
Advertising Rates furnished on application.

No. 14. Toronto, Ont. Четвер 10 Серпня (August) 1916. Vol. (Рік) II.

РОСІЯНИ ПІД СТАНИСЛАВОМ

ІТАЛІЙЦІ ЗАНЯЛИ ГОРИЦЮ І 21,750 ПЛІННИКІВ.

Соціялістична міжнародна конференція проти анексій.

Російські війська заняли місточко Хриплін віддалене заледво 2 кільометри від Станислава.

Петроград 10 серп. — Офіціяльний рапорт доносить, що російські війська заняли правий беріг ріки Коропець і дійшли до колійової лінії Монастириска — Нижнів.

В околиці Тисьмениці російські війська посуваючись скоро вперед за відступаючими австрійськими військами і продовжуючи свій похід на північний захід, дійшли до колійової дороги Надвірна-Станиславів, де занято місточко з колійовою стацією Хриплін. Австрийці відступаючи знищили всі мости.

(Замітка.) — Російські жовніри занявши таку твердиню як Хриплін, з великою спірітусовою рафінерією, певно зазнають не малої втіхи і вдоволени. Попють тісно що аж баньки в очах поставють.

В околиці Ворохти і ріки Білого Черемоша, росіяни також посувають ся вперед.

ІТАЛІЙЦІ ЗАНЯЛИ ГОРИЦЮ І ВЗЯЛИ 21,750 АВСТРІЙЦІВ В ПОЛОН.

Рим 10 серп. — Італійці на північний схід від Монте Сант Міхале на Ізонзо фронті, забрали австрійські укріплення і заняли Боніні. Поверх 12,000 австрійських жовнірів взяли до неволі.

Італійці заняли австрійську твердиню Горицю в середу.

Офіціальний рапорт доносить, що число жовнірів забраних Італійцями до неволі виносить 21,750. Крім сего Італійці забрали много живности і амуниції і батерії тяжких гармат.

Здобуте Гориції відсвятковано вчера в кождім місті Італії. Великі паради з музикою висказували свій ентузіязм і вдоволенє з побіди над Австрійцями.

Цілею Італійців є тепер Трієст. Однак по дорозі до Трієсту будуть мусіли здобути кілька добре укріплених позицій.

Рапорт вказує, що борба під Горицією була дуже грізного характеру. Здобувано дім за домом, викидано побіджених австріяків через вікна. Горицію була бомбардована через три дні. Італійці заплатили здобуте Гориції не малими жертвами.

Австрійський рапорт.

Відень 10 серп. — На полудне від Жабя в Карпатах і на північ від Нижнева російські атаки відбито.

На італійскім фронті: В околиці Загору італійські атаки переломано. Коло Пасубіо Італійцям атаки не вдались.

З огляду на мовчанє Німеччини і Австрії, які не подають жадних більших відомостий про рух своїх військ можна пізнати їх велику невдачу. Можливо, що они знов на двоють ся завернути Росіян від Карпат, але се, ще великий знак питаня (?)

Коло італійських берегів відбулась битва між італійською і австрійською фльотою. З Відня доносять, що зістали знищені оден італійський крейсер і кілька міноносців, а також зістала дуже побита австрійська канонірка „Магнет".

Пять італійських ероплянів кидали бомби в місто Дураццо. Оден з них був збитий на землю.

В Берліні арештований редактор газети „Форвертс" автор голосних брошур: „Хто виновник війни" і „Манія анексії".

Національна нарада французьких соціялістів більшостию голосів 1824 проти 1075 ухвалила резолюцію о перерві всяких зносин з німецькими соціялістами.

Зелізничники готовлять ся.

Представителі чотирох найбільших организацій зелізничних робітників в Спол. Державах, які мають в своїй армії 400,000 членів, зібрались в неділю в галі Опера Гавз, 44 ул. вест в числі тисяч чоловік і знов заявили, що они бажають негайно введеня 8-го дня праці. З поміж других питань, які поставлено під обради, зелізничники уважають найважнійшим скорочене дня праці.

День перед переговорами з представителями компаній, представителі праці зажали потрібним оповістити весь край, що коли компанія не задовільнить їх жадань, то они будуть мусіли проголосити генеральний страйк в цілім краю.

Оден з представителів робітничих подав цікаві цифри. Він сказав, що 65 директорів держать в своїх руках 125 зелізничих систем краю, а они з свого боку підлягають контролі пятнайцятьох банків. А сі банки знаходять ся в залежности знов від трох малочисленних груп людців, які розпоряджають після свого бажаня судьбою 400,000 робітників та їх родинами.

Трамваєві робітники побіджують.

Страйк трамваєвих робітників напевно закінчить ся скорійше ніж они думали. Та одностайність з якою они стали до боротьби і ті горячі і душевні відносини публики до страйкарів, заставили компанії приступити до переговорів з робітниками.

В неділю відбулась конференція властителів і робітничих представителів. На конференції були також голова міста Мітчель і предсідатель комісії громадських робіт О. Штраве.

Всьо, що они ухвалили, поки що, є тайною аж доки не буде віддано на обмірковань страйкарів і директорів компаній. Поки що дійшло до згоди між страйкуючими і Ню Йорк Рейлвей Ко. Є надія, що і другі компанії згодять ся на такі умови, хоч пізнійше довідались, що дирекстора деяких компаній не хотять приняти умов і навіть не відповідають на запитання, однак є надія що они згодять ся, бо по стороні робітників симпатія загалу.

Клокмейкри стали до роботи.

По чотирнайцятьох неділях страйку, десять тисяч кравців стали до роботи. Они не йшли до роботи по одному, з опущеними головами, не розбиті, а йшли всі разом, як членя одної спільної юнії, яку признали фабриканти. Они добились богато того, чого хотіли.

Перед тим ніж стали до роботи, кожда майстерня мала мітінг і була вибрана комісія, яка має оцінювати роботу і з предсідателем кождої шапи. Богато робітників збирались в галях і відти ішли до роботи з музикою і з розпущеними прапорами.

Они говорили: „ми знаєм, що ми не добились всего того, чого ми домагались, але боротьба еще не скінчена, а лиш перенесена в фабрики і там ми будем добиватись того, щоб ті точки яких ми добились, виконувались справедливо на нашу користь. В офісах роблять договори з фабрикантами незалежними від асоціації. Перше всего взяли ся до зорганізованя департаменту, який буде слідив за справедливим виконуванем принятого услівя.

Соціялістична конференція невтральних держав.

Лондон 1-го серпня. — В Гаґ відбула ся міжнародна соціялістична конференція невтральних держав, скликана Інтернаціональним Соціялістичним Бюром.

На конференції були представителі Данії, Голяндії, Гишпанії, Аргентини і Спол. Держав. Представитель Голяндії П. У. Трульстра відкрив перше засіданє. В своїй промові він звернув ся до соціялістів воюючих держав і просив усунути всі непорозуміня між соціялістами, бо они лише скріпляють абсолютизм і зміцнюють силу уряду всіх воюючих держав.

Першого дня виступали на загальну тему делегати Швеції Брантінг і Америки Альджерон Лі.

Конференція горячо привітала заяву Альджерона Лі, в якій зазначив, що війна повинна закінчитись без всяких анексій і контрибуцій. Так само радо конференція привитала промову другого оратора, який говорив о незалежности Бельгії, проголошеню повної независимости Польщі і збудованю Демократичного Союза балканських держав. На сі питаня всі згодились і порішили домагатись їх.

Виконуючи бажаня більшости американської соціял демократичної партії, Альджерон Лі першого дня вніс пропозицію скликати в як найкоротшім часі конференцію соціялістичних партій всего світа.

Конференція закінчилась 2-го серпня, ухваливши кілька важних питань: Перше всього одноголосно осудила капіталістичну думку о продовжене економічної боротьби між класами, яку капіталісти давно плекали, а також щоб моря були вільні для всіх.

Відтак одноголосно була принята резолюція, після внесеня Трульстри, що би в теперішний час віднинути всі непорозуміня між соціялістами, а взятись дружно за роботу та прискорене мира, як то було ухвалено на копенгаґськім міжнароднім конгресі в 1910 році.

Перед закінченем внесли протест проти Австрії за те, що розстріляла італійського соціяліста Цезаре Баттісті.

Гаґа — Як виявилось тепер, Представителі Швайцарії і Норвеґії не могли прибути на соц. конференцію невтральних держав, через те, що не дістали пашпортів на виїзд. Також не прибули делегати з Румунії, через те, що правительство не дозволило віїхати з огляду на прикрі обставини в міжнародній політиці. Німецька почта не доставила мандатів люксембурських делегатів.

Майнери Dist. No. 18 U. M. W. of A. в Альберті і Бріт. Колюмбії вийшли на страйк.

Позаяк репрезентанти майнів відкладали з незвісних причин конференцію з дня на день, яка мала залагодити домагання майнерів і до минувшого понеділка т. є. до 31 липня не дали жадної відповіди майнерам і майнери ухвалили загальний страйк цілого дістрікту, який числить тепер від 5-6 тисяч зорганізованих майнерів. Їх домаганєм є підвисшенє платні о 10 пр. а компанії дають лише 5 пр. Ходить чутка, що вже деякі компанії годять ся дати 10 проц. підвишки, однак чекають на инших, щоб згодились.

Тому тепер хто хотів би їхати до майнів у сі сторони хай стримає ся, бо роботи нігде не дістане. Говорять, що страйк довго не буде, позаяк компанії будуть боятись ся, що майнери розїдуть ся на жнива а робітника они не зможуть дістати, тому прийде скоро до згоди, яка мусить вийти на користь майнерам.

Про дальший хід сего страйку подамо в слідуючім числі.

„ROBITNYCHE SLOVO"
(THE WORKERS' WORD)
Ukrainian Newspaper, Published every Thursday at 405 Queen St. W. Toronto, Can. — by THE WORKERS' PUBLISHING ASSOCIATION
SUBSCRIPTION:
One year $1.50 Foreign Countries one year $1.75
Advertising rates furnished on application.

"РОБІТНИЧЕ СЛОВО„
тижнева часопись для працюючого люду
Виходить кождого четверга на 405 Queen St. W. Toronto, Can.
видає
РОБІТНИЧА ВИДАВНИЧА СПІЛКА КООПЕРАТИВНА.
Предплата:
На рік (в Канаді) $ 1·50 (в Сполуч. Держ.) $ 1·75.
на пів року 80 ц. „ „ 90ц.
Поодинокe число 3 ц.
І. Стефаніцкий. Редактор.
Гр. Мак. Співредактор.
Гроші і письма слати на адресу:
„ROBITNYCHE SLOVO
Box 64 Toronto, Canada.
Передрук дописуваних лиш за пізнанням жерела.
РЕДАКЦІЯ ЗА ОГОЛОШЕННЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ.

Капіталістична преса а робітництво.

Ми живем в цивілізованім світі, живем в часі, коли людський ум потрафив винайти незлечисл способів і не одну машину в ціли улекшеня людської праці і житя. Всього тепер досить для всіх і хліба і мяса і убраня і черевик і всього, що лиш потрібне людям до житя. І се вже за себе говорить, що людям люби жити тепер так, як на розумних людей приставло. Лиш жити і творити стілько, скілько для доброго і вигідного житя потрібно.

Але чи живуть люди належним собі житєм? Так, живуть добре і вигідно лиш не всі, бо не всі мають спромогу на се. Жиють добре лиш ті, яким пощастилось випхати ся від праці, які не працюють, бо нинішний лад сей вже укладжений, що хто не працює, не творить, той і має, а хто творить, той голоду здихає. Се закон нинішнього ладу й сильний він і міцний, що не раз два його зломиш. Сильний він тим що самі ті, котрі його не люблять — творять його оборонну твердиню. А вже гірного для чоловіка ні обороняти те, що йому не миле, що його гнобить і гнете, що видиє його в пропхлань вічної темноти, тревоги, недостатку і пониженя.

Немило, дуже немило боронити свого ворога, а одже люди боронять. Чому — спитайте ви самі себе і дайте відповідь.

Чому боронять люди нинішний лад, який так безпощадно і немилосердно січе тіло їх, відбирає їм вигоду, приємність, любов і найдорожше в людей — житя. Чому боронять ката, який стинає голови мілионам людий в теперішній війні? Чому люди слухають свого ворога і задля його забаганок ріжуть себе взаїмно? Чи з любови до него роблять они се?

Ні — ні, даруйте — люди ще на стілько темні, они так глубоко залізли в гряж капіталістичного ладу, що й не можуть пізнати, хто приятель, а хто ворог їх. Они мудрі і добрі лиш для піддержаня своїми жертвами нинішного панського ладу, в якім машини і винаходи і вся цівілізація стоять на услугах і на користь одиниць-панів. Для себе они темні і не видять кривди заподіяної їм. Они не видять тому, що вбрали свій ум тими темками, які подають їм капіталісти, капіталістичні агенти, попи і капіталістична література (часописи, книжки і т. д.)

Робітники не хотять жити своїми власними думками, своїм власним розумом, але завсігди панськими і попівськими. В робітників виробилось вже таке понятє, що лиш те добре, що сказав пан або ріп, що написали панська або клерикальна газета і книжки. Втім то лежить і причина тих нещасть які на працюючий люд спадають. Робітники не знають, що читаючи книжки і часописи видавані капіталістичною голотою, ставить приятелями свого власного ворога, ставить єдиним орудієм на своє власне нещастє і згубу.

Переважна більшість робітників цікавить ся тими часописами і книжками (приміром тепер,) котрі подають богато новинок про теперішну европейську різню, про той морд, де люди без всякої вини мордують себе взаїмно. І подумайте, як людина несвідома начитавшись історій про морд і убійства може бути моральною і повною любови до до свого ближнього істотою. Ніяк — она стає того духа, яким була написана часопись або книжка. Значить, що мало розвинена людина начитавшись книжок і часописей про вбійства, сама готова коли небудь йти і вбивати. Кого? — Людей таких самих як і она сами, лише з другого краю або народности. Несвідомий робітник начитавшись взагалі буржуазних книжок і літератури, стає до крайнього степеня здеморалізованим, стає злодієм, пяницею і всім тим, на чім капіталістичний лад опирає ся. Він навіть вірить в те, що всяка власть панська і всяка кривда, яку він на своїм тілі і души мусить переносити, походять від бога. Так отже й не дивниця, що робітники не можуть жити належним собі житєм; они віддають те житє панам-жерцям, а самі вдоволяють ся тим, що впаде з панського стола — бо так бог дав, кажуть.

Часописей робітничих видаваних і удержуваних самими свідомими робітниками, робітники читати не хочуть, сміючи ся завсігди на те, що она маленька, (мало картон написаних, дорога або т.п. Досить, що завсігди знайдуть якийсь викрут підготований вже капіталістичними агентами або часописями, які постійно верещать не читайте соціялістичних часописей, бо они безбожні, они против власти нку „пан-біг" для ваших панам і т. д. Наслухавшись такого ржаня капіталістичного, наші робітники втікають від робітничих часописей наче від чорта, про якого то ніпім банку в церкві повідав. Они боять ся взяти до рук часопись, яка говорить правду. Они з брехнею і підлотою з жиють і вмирати з нею хочуть. Їх просьвіта в молитвениках, бібліях, євангеліях, листах божих написаних попами, історіях воєнних і т. п. Їх просвіта в письмах видаваних і контрольованих панами. Книжку, лиш не має дозволеня цензури, є для них гріхом читати. Они всі хотять і жити під рукою панської цензури. І цензура панська їх туди повертає, куди панам, а не їм треба.

(Дальше буде.)

ЧИ ВІЙНА Є КОНЕЧНИМ ІСТОРИЧНИМ ЯВИЩЕМ?

Минуло вже два роки міжнародного всесвітного безумства, а кінця і краю йому не видно. Досить було крику і галасу, було досить теоретичних доказів перед усім світом, що се є річею конче потрібною для людства і чисто історичним явищем, якому перечити не можна. Хоч історія людства майже вся повна подібних явищ і вже сотки раз доказували вчені мужі, що все щоби не робилось в світі, робить ся з конечности історичного розвитку людства. Часто можна почути від людей : історія нам принесла розвиток, культуру, цівілізацію і т. д., без кінця будеш рахувати ті всі добра чи лиха, що она нам наносила.

Не наступаючи против сих доказів, як досліджив сих фактів з доказами, що се не правда, але можна заначити, що може бути на відворот. Можна сказати так: людство внесло в свою історію який небудь факт. Хочби наприклад: інквізицію чи смерть Франціска Феррера, то ніколи не можна сказати, що історія нам дала Марконього з бездротним телеграфом, або графа Цепеліна з його літаками.

Здаєть ся і се також правда, що поки не було на земській кули людей, то не було і історії людства, а лише була історія земської кулі. Яка она була, то того ніхто не може знати, бо людей ще не було. Можна лише догадуватись, але здогади не можуть бути доказом, поки не потверджені фактами. Історія се є слід зіставлений після пережитку людства так само, якби й слід позіставлений саньми переїхавшими по снігу, наоли там еще ніхто не їхав. Сніг як упаде на землю і ніхто по нім не йшов ані не їхав, лежить собі чистий рівненький неповорушно і не видно на нему ніяких слідів, лише тоді видно якийсь слід, коли по нім хтось переїде, або перебіжить. Як, або чим переїдеш, такий і слід після себе зіставиш.

Розвиток людства не залежить від їх історії, а від природних обставин в яких они знаходять ся. Закони природи є лише закони, себто чинники, яких ніхто не змінить крім самої природи. Закони природи заставили людство виробляти все потрібне для житя і захищати себе від природних стихій, но ніколи не заставляють Росіян здобувати Дарданелі, не заставляють Німців бажати контролювати морську світову торговлю, не заставляють Австрійців нищити Сербію, щоб дістати собі берег адріатицького моря. Ті обставини, які заставляють людність робити подібні діла, вироблені самими людьми тимиж самими Англійцями, Німцями, Австрійцями, Росіянами та иншими. Виробили они не тільки з вимагання природних обставин, скільки з бажання живитись чужим коштом. Бажаня такі виробились в людей завдяки тяжкій боротьбі з природою за своє істноване, но ніколи не задля його історичного розвитку.

Вбивати людям в голову, що війна нинішна є неминучим історичним явищем, є проступком за який мало всіх кар, які істнують до тепер на світі. Так говорити як они, значить обманювати, затемнювати людям очи, щоб такий спосіб забезпечувана своєї будучини, зіставав ся й на далі. Ще ні оден факт не є записаний в історії людства перед тим нім став ся, але все по тім як скінчив ся. Закон природи і світові обставини заставляють людство боротись за своє істноване з природою, себто заставляє орати землю, щоб більше родила, бо на твердій і не ораній не родить ся. Заставляють висушувати болота, корчувати ліси, проводити зелізні дороги, будувати пароплави, виробляти ріжні машини, бо зними лекше робити всяку роботу чим без них; але не перестають мордувати оден другого цілими мілионами з за примхи одного або кількох драбів. Копальні треба копати, бо нам треба угля, зеліза і ріжного другого металю, але не траншеї, з котрих неми користи, лиш погибель і могила для соток здорових молодих робітників.

Хоч в борбі з природою за істноване також є великі страти, але від сих не можна уникнути. Їх лише можна зменшити до мінімум наколиби все світське господарство належало до робітників, бо они не жаліли б ні труду ні матеріялу на обезпечене свого житя. Тепер се не робить ся тому, що вся світова господарка належить до горстки глитаїв, які думають лиш про побільшене своїх капіталів, бо їм небезпека не грозить, сидячи в роскішних палатах. За свої капітали, за їх побільшене і обезпеку себе від праці, они готові жертвувати житєм робітників скілько угодно, аби лише они самі були забезпечені. Щоби робітники не дізнались про їх господарку они навіть таку кріваву війну як нинішна, називають боротьбою за вітчину, за оборону цивілізації і культури і чим хочете, тим они назвуть, аби лише ви бились.

Нинішна війна за два роки вже принесла слідуючі страти: Росія стратила: вбитих 1,200,000, ранених 2,500.000, пропавших без вісти 2,000,000 і стратила 20 воєнних кораблів. Німеччина стратила: вбитих 900,000, ранених 1,900,000 і пропавших без вісти 150,000. Грошей витратила 12,500,000,000 і стратила 111 воєнних кораблів. Франція стратила: вбитих 750,000, ранених 1,500,000, пропавших без вісти 325,000. Грошей витрачено 7,300,000 і кораблів стратила 15. Австро-Угорщина стратила: вбитих 475,000, ранених 1,000,000, пропавших без сліду 900,000. Грошей витратила 6,000,000,000. Воєнних кораблів 11. Англія стратила: вбитих 160,000, ранених 450,000, пропавших без вісти 101,000; грошей витрачено 3,000,000,000; воєнних кораблів 90. Туреччина стратила: вбитих 75,000 ранених 200,000, пропавших без вісти 75,000; грошей витратила 500,000,000. Воєнних кораблів 11. Сербія вбитих 60,000, ранених 125,000, пропавших без вісти 75,000. Італія стратила: вбитих 50,000, ранених 100,000, пропавших без вісти 30,000; грошей стратила 1,400,000,000; воєнних кораблів 6. Вельгія стратила вбитими 5,000, раненими 25,000, пропавшими без вісти 5,000; грошей витрачено 50,000,000. Японія не стратила нічого людей лише 3 воєнних кораблі.

Другі державн витратили грошей 100,000,000. Разом витрачено всіми 49,350,000,000. Пересічно денно коштувала війна 67,510,259, а тепер денно коштує 100,000,000. Разом всіх страт в людях 15,855,000 і 267 кораблів.

Сі цифри доказують наглядно всю безглуздість такого діла як війна. Чи сі люди добували які продукти дуже потрібні для забезпеки людського роду від смерти? Ні — они виконювали дурну політику коронованих ослів та кровожадних капіталістів. Здобували ринки для продажи робітничого поту, здобували Дарданелі, які особисто нікому не належать, а всім разом. Захищали культуру на яку ніхто не нападав і наколи люди роблять такі звірства, то трудно говорити про культуру.

Робітники памятайте, що вашою боротьбою повинна бути лише борба з природою, а не між собою.

Л. Мартов.

Кляса проти кляси.

(З Російського переклав Т. Будзінський.)

(Дальше.)

В старину люди були бідні, але ніхто не був значно біднійший від другого, ніхто не був вічним нуждарем. Тепер біднота одного, являє ся жерелом збільшування богацтва другого і богацтво одних витворює жерело бідноти других. Ся біднота, виплинувши із зросту спільного богацтва, із спільного усилія, породила **соціялізм**. Ся біднота і викликала проти себе обурене нуждарів, а соціялізм на час вхопив се обурене і просвічує його знаньом, та показує йому ціли борби і средства до його поборення.

Не побічними людьми являєм ся ми, соціялісти, в турті працюючих мас. Ми прийшли, щоб відкрити їм те, що коріниться в їх власнім нутрі, щоб пояснити працюючим масам дійсність їх походження, дійсність переносимих ними від та нужд.

Соціялізм говорить: велика більшість людських істот не має ніяких средств до житя, крім своїх робочих рук. Але ті робочі руки можуть найти собі користь тільки втім випадку, як они будуть допущені до вживаня всіх необходимих средств продукції — (землі, машин і ріжних материялів.) А ті средства або створені самою природою, або добуті працею минувших поколінь робітників. Ну, а вони знаходять ся в руках невеличкої купки людей і за право користованя средствами творчости, та купка відбирає в робітників більшу частину продуктів їх праці.

Се, що зробить сегодня робітник, з вирахунком того, що йому буде віддано в виді зарібкової платні, зробить зарібок пана, побільшить його капітал і завтра буде ужите для того, щоби наняти нового робітника для тої самої експльоатації. Працюючі самі створюють своєю працею силу сих експльоататорів — капіталістів, а кожде улучшене машинерії доводить до того, що більший прихід, остає ся в кишені капіталісти, а тим самим збільшує його силу, його богацтво. Біднота родить богацтво, а богацтво родить нову бідноту тому, що великий капіталіст не тільки визискує своїх робітників, але і опутує густими сітями бідних самостійних господарів — селян, склепарів, ремісників, — своїми більше дешевими товарами нищить їх і робить з них бідних робітників. Так на одній боці являє ся велика кляса наємних робітників — **пролетаріят**, заставлений все своє житє битись в пошукуваню хліба і роботи. На другій стороні стоїть невеличка купка володітелів капіталу — **буржуазія**, котра володіє землею, машинами, фабриками, копальнями, зелізницями і привертає в наємне рабство мілони і мілони пролетарів.

Пролетаріят і буржуазія, — бідні робітники і богаті властителі — ось дві головні класи в нинішній суспільності і між сими двома клясами іде безнерестанна то тайна, то явна борба, — борба за продукт виродукований пролетаріятом. **Кляса проти кляси!**

Щоби побільшити свій дохід, щоб загарбати в свої кишені увесь дохід отриманий від заведеня лучших машин, — буржуазія все стремить до обниженя платні робітникови, видутити із него більше праці, більше робочих годин, грабить у него години, не дає відпочну і гонить далеко від родини, втягає в найми його жінку і дітей, робить з них безвимовну худобу. Щоб провести своє безвихідне істноване, щоб хоч трохи чути себе чоловіком, а не машиною, — пролетар бореть ся за коротший робочий день, за більшу платню, за лучші обставини. Він бореть ся кожду мінуту, сам того не помічає, бореть ся проти свого класового ворога, котрий має за ціль всі його сили зробити собі жерелом наживних доходів. Пролетар бореть ся і тоді, коли по неволі старасть ся робити з холоднокровностию, щоб відбрати для себе, для свого особистого житя, частину тої робочої сили, котру він запродав за кусок хліба капіталістови. Пролетар бореть ся і в ту мінуту, коли кинений йому жадібний капіталістом „вільний час" — ужитковує на те, щоб почитати, розширити свої знаня, коли з послідних средств уділяє гроші на те, щоб припчити своїх дітей; тому, що кожда частина знания робить пролетаря більше сильнійшим в борбі з капіталістом. Пролетаріят бореть ся з капіталістом і тоді, коли цінною пожертвою здобуває можливість лучше одягнутись і жити, хоч в сучаснім ладі, „як люди живуть" чи то — як живуть його вороги — буржуазія: коли вгорнеть ся в „німецьку" одіж і жінку нарядить „по міському". Тому, що з „простонародною" одіжею, він скидає з себе і частину того рабського пониженя.

(Не дурно князі Мерщерські, генерали Богдановичі і другі заступники ... експльоатацій докоряють міському робітникови за ріжні „плутарства і гультайщину!") Все єство пролетаря, його тіло і душа, його мозок і думки, бунтують його проти рабського положеня, в котрім його держить буржуазний лад, витворений на бідноті мілионів, а споживаний „вибраними одиницями". Все єство пролетаря встає проти сего устрою і весь нинішний так званий „суспільний порядок", є ніщо инше, як велика машина, призначена для того, щоби при помочи законів і поліції, жандармерії і кримінали, військових сил і церковних наук, держати на уздечці бунтуюче єство пролетаря.

Кляса проти кляси!

Кляса маючих, ситих, щасливих, гойних — буржуазія вічно находить ся у борбі із своїм класовим ворогом — пролетаріятом. Коли буржуазія, звісно без всякої нужди, давить і доиче чоловічу особу пролетаря, коли жене в доми розпусти його жону і дочку, а коли він і дарує йому милостиню із своєї „добродушности" він піддаєть ся при тім свому інстинктови. (безмилосердному сумному почутю), а сей інстинкт тягне його до того, щоби все більше і більше поглубити пропасть між ним — буржуазією, а його ворогом — пролетаріятом, щоби все більше пхати пролетаря в істнованє безвимовної худоби, сліпо піддаючої ся свому панови.

Успіх науки, артизм, вигоди, здобуті з розвинейом техніки — все що в руках буржуазії, повертаєть ся в средство володіня над пролетаріятом, закріпостити його підрервне житє, зробити його вічним рабом буржуазії. — Кляса проти кляси!

І соціялізм тільки й робить, що показує всему світови сю жаркту борбу і вчить кождого пролетаря до неї, котра кипить всюди, де біднота росте тоді, коли росте богацтво, де панує наємна праця, де з фабричних коминів виходять хмари чорного диму і зелізниці вивозять дальше сотки продукту. Соціялізм показує світови на роздуючливу борбу, в котрій сотки тисяч гинуть не замітною смертию, в котрій до сего часу побідителем був все той, хто вийшов з лучшою збруєю. А лучша збруя до сего часу була в буржуазії. Вони злучились в одну силу кровопийців, зсадили кругом царські власти, володіють великим богацтвом, купують собі науку. Вони свідомо душать робочий народ, пишуть йому ті закони, яким він мусить повинуватись, відбирає у него самих здорових людей гонить в касарні і робить їх його катами і кримінальними сторожами. Буржуазія зорганізована і свідомо веде свою клясову борбу із силою праці і пролетаріятом, котрий несвідомо під упливом сумного почутя, рвесь ся освободитись від свого ярма і насиля.

І соціялізм говорить пролетаріятови: не для того я прийшов, щоби вести тебе по моїй дорозі, по котрій ти вже незамітно прямуєш, але щоби показати тобі конечну точку тої дороги і помогти перейти можливо скорше і з меншими жертвами. Ти повинен зрозуміти самого себе, зрозуміти істнованє твого положеня, змисл тої борби, котру веде все твоє єство проти нинішного ладу. Не чужим зайшлим являюсь я тобі, а лише кидаю лучі ярного світла на твою дорогу і освічую тобі твою будучність. Признай, що ти у ворожім стані, що світ ярмом тебе, є поле неустанної борби; зрозумій значінє сеї борби і поведи її в повнім значінню сего слова, котра одна потрібна многим мілионам робітників, щоби побідити малі тисячі кровопийців.

(Докінчене буде.)

Гр. Мак.

Братерська присяга.

(Продовжене.)

Проминуло з пару тижнів і наколи Данило уморив ся з тратою грошій, пішов й дальша Семена і розказав свій замір, не згадуючи про город. Семен зразу нічого не замітив і каже: стан, то найлучше буде — своя хата, своя правда, меньше сварки буде і сам для себе будеш робити. Так то воно дядьку — озвав ся Данило — але я кляну порушити ваш спокій.

— Як то! скрикнув Семен, його неначе хто по голові обухом вдарив.

— А так, заговорив Данило, що мені вина не ставити хату з сего кінця і ви мусите свою забрати звідси.

— Ні синашу, сказав спокійно Семен, неначе з ним нічого не стало, сего не може бути — я умовив ся з твоїм батьком і він мені заприсяг, що не порушить мене ніколи.

— То батько, а то я. Батько не порушить, бо йому не треба хати ставити і він правду казав, а я вам кажу, що заберіть собі вашу хату, бо як не заберете то я відрубаю слупи і сам посуну. Сказавши се, наклав шапку на голову і вийшов з хати.

Семен розлютив ся як звір. Бігав по хаті як божевільний і готовий був кинутись на него небудь, хтоб лише його зачепив. Жінка, хоч боялась, але не витерпіла: а що я тобі не казала, що так буде, а ти впер ся на своїм „не буде так але як ти думаєш" — от тобі й не буде! А що ти тепер скажеш — в хаті ні хліба ні гроша, та шей хату треба розбирати, а за що то її складеш?

Семен з лютости не знав що робити, чи бігти до брата, чи до суду і хоч він не міг добре думати, але виходило що, нічого иншие не може бути бо рознесли в него нове нема, то й суд не признає нічого, а тому ставити хату треба. Семен вибіг з хати, хотів був бігти до брата, але щось надумав ся вхопив дрібнику, вилізе на хату і хотів розпиляти. Але сін подумав тико, а потім заговорив до себе: „ні коли він зі мною так згодив ся і довів мене до втрати, нехай тепер на свій кошт переставить мені хату! Нехай собі говорить, а я буду мовчати. Злізе з хати перейшов ся по городі і знов почав говорити до себе:

— Ні, мовчати се ще гірше буде, бо брат скаже на віщо ти його, такого дурня, — послухав, чому мені нічого не сказав. Чекай, я піду до него і поговорю з ним самим. Семен засунув шапку на голову, заложив руки за спину і попрямував до Омелька. Якраз здибав його на подвірю, не кажучи й здоров, почав клопотливо:

— Ну щож се ти Омельку наробив мені? А що такого? — спитав Омелько холоднокрвно.

— Як то що? Ти щось так говориш, неначе се не ти зробив або нічого об тім не знаєш.

— Та щож там такеє Кажи!

— Кажи, озвав ся злісно Семен. Я є певний в тім що ти знаєш, а ти показуєш, що не знаєш. Данило приходив і сказав щоб розкидати хату, бо він хоче ставити! Щож я маю тепер робити?

Омелько став надумавшись і як видно було не знав що відповісти, а далі почав несміло.

— Знаєш брате? Я тобі нічого не говорив і не скажу, але хтож бо знав що так станеть ся.

— Так ніхто не знав! А коли оба поклялись то оба повинні і відповідати.

— Я знаю, що ти думаєш, але я нічого тобі пособити не можу.

— Як то ти не можеш, а хиба забув присягу свою?

— Та я ж тобі нічого й не кажу.

— Так значить і присяги не додержиш і город відбереш, а мене в гріб зажене ш! Добрі тепер брати, гірші від чужих! Ну, бог з тобою! — обернув ся і пішов.

Прийшла весна і настав час братись до роботи. Данило вже дерева накупив, все приготовив, лише бракувало місця. Одного дня рано він приходить до Семена і каже: „ну дядьку, а чомуж ви не переносите хати? — менім місце потрібне!"

— Я і не думаю сего робити, відповів Семен. Батько твій довів мене до втрати, нехай тепер переносе мені хату.

— Се ви можете собі з батьком говорити, а я вам кажу, що сегодня розбирайте, бо завтра я сам розберу.

— Ти маєш право до сего — закричав Семен, геть к бісу, я з тобою не маю нічого до діла.

— Я з вами також нічого — се мій город і я маю право з ним що хотіти зробити.

— Ану то попробуй та зроби. Почувши спір, повиходили жінки з хатів. Семениха і Омельчиха вже почали сварити ся і січи кулаками одна до другої. Омелька не було, він додержував слова, що нічого братови не скаже сам і через те не приходив. Данило лютував, кричав на все горло, що от тільки не будеш розбирав, то відрубаю слупи і вже взяв сокиру в руки.

— Я і не думаю розбирати — сказав Семен, ту не земли важне, а присяга.

— Дурний ти з своєю присягою, закричала Омельчиха, я тобі казала, що будеш каятись, а ти не послухав, то ось тобі присяга і піднесла йому дулю під самий ніс. Семена се розлютувало і він пхнув її від себе, що аж ногами вкрилась. Та як схопилась, та до него, а він і знов її відіпхнув від себе. Данилова жінка не кричала, а лише ходила за чоловіком і просила, щоб якось так зробити, щоб не було сварки.

Семениха верещала на все горло: „Перше присягав кривоногий чорт, а тепер назад обертає ся, щоб йому так обернуло ті довгі ноги назад очима, як заприсяг".

Омельчиха схопивши ся, не знала кому перше відповісти. Її хотілось вчепить ся Семенового чуба і не хотілось оставити без відповіди слова Семенихи.

Пока Семен оглянув ся, а Данило почав рубати слупи і лаятись, приказуючи: „ось тобі присяга!" Семен підбіг і вхопив його за руки, а той вдарив його в пику, що аж перекинув ся і почав далі рубати.

Омельчиха зі злости не виділа куди біжить і мінто Семена, вхопила його жінку за коси і з лютости кричала: „А матери твоїй хороби, чарівнице! Я знаю, що тобі хотілоб ся того, але не діждеш! Перш я тобі всі коси обірву між йому ваші обернуть ся назад!" Не діждеш відьмо брайлівська і не вирвеш ся хиба коси урвеш!" Счинив ся крик баби кричали і скубли одна другу за коси, а Семен підвів ся вхопив за дрюк і вдарив Данила по спині, приказуючи: „то ти батькову присягу ломиш!"

Данило скочив як опарений і рубув дядька по голові сокирою промовивши: „ось тобі твоя дурна присяга! Семен повалив ся на землю. Жінки всі перестали битись і кинулись геть з перелику. Семениха припала до чоловіка і ридаючи говорила: „от тобі братерська присяга!"

Конець.

М. Салтиків-Щедрин, з рос. переклав Г. М.

ПОВІСТЬ
ЯК МУЖИК ДВОХ ГЕНЕРАЛІВ ВИГОДУВАВ

Хто хоче добре насміятись а до того спізнати, як мужика вигороджують за його роботу, хай купить собі сю книжочку.

ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

В. Дойко — з рос. переклав Г. Мак.

ЗЕМЛЯ І ЧОЛОВІК.

Дуже поучаюча книжка, з якої можна довідатись скілько чоловікові потрібно землі, щоб вижити; чи подостатком є землі, щоб виживити всіх людей на світі і що за причина, що не всі її подостатком мають.

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ.

РОБІТНИЧІ ПІСНІ
Зібрав І. С.
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

Замовлення надсилати на адресу :
ROBITNYCHE SLOVO
Box 64 Toronto, Can.

Ширіть!!
„РОБІТНИЧЕ СЛОВО."

В БУХАРІ. (*)

Журнал „Женская Жизнь" малює таку картину:

— Скілько?
— Сто шістьдесять.
— Не можу. Мене дороше...
— Не гарна і худа...
— Нічого поправить ся.
— Береш сто двайцять?
— Ну, добре... Сто сорок.
— Давай руку!
— Згода!

Продам закінчена. Щож продавалось?...

— Ви напевно подумаєте, що продавалось яке небудь безсловесне животіне. Що можна продавати в 20 столітю?

Помилєтесь. Продана — маленька рабиня; худеньке, щупленьке дитяче тіло!

Там на душнім сході, в далекій Бухарі, ще процвітає позорна продаж рабинь.

Торговля не ведеть ся відкрито.

Продаж рабинь заборонена російським урядом. Уряд своє зробив — заборонив, а єсли власти не слухають, що ж робити?

Нехай буде властям стидно...

(*) Бухара — малий край в середині Азії під протекторатом Росії.

Робітнику! що гірше? Чи лад який спричиняє хоробу, чи хороба сама? Нинішний лад своїм визиском спричиняє після услів життя, а відтак знаходи ся для чого тільки літній вирос. Хороба приносить смерть людям, але лад капіталістичний який спричиняє хоробу, є далеко гірший від хороби. Щоб знищити хоробу, треба знищити вперед капіталістичний лад.

Ніколи той не є противником соціялізму, хто сліпий його.

Богато робітників (тем.) кажуть, що соціялізм пропаде в сій війні тому, що всіх соціялістів виб'ють. Они як бачимо не знають сего, що людий можна побити, але ідеї ніколи ніхто не вб'є.

Чим більше нинішні уряди будуть соціялістів переслідувати, тим більше і з більшим запалом ідея соціялізму розвивати ся буде.

Робітники часто балакають про майно і дуже старанно слідять за дзвінком годинника, зривають ся з постелі і біжать на роботу, щоб придбати майно. За яке богачі, які сплять довго і нічого не роблять мають великі кишені повні грошей, а робітники лише міцну шию, на яку віками накладають безмірний тягар, що аж дивно що она ще не зломилась.

Дуже ... з тим чоловіком, який не вміє, не чув ... ся, а знає.

Реформувати капіталізм, все одно що залатувати стару, поломану ріц.

Дописи.

Провінціональні вибори в Брітіш Колюмбії зближають ся.

Як звісно вже від давна Брітіш Колюмбійським робітникам, що вибори провінціональні проголошувались кілька разів, однак з причин нам не звісних їх знов відкликувалось, тож повинно бути вам звісно, що тепер вже вибори знов проголошено і се вже офіціяльно а мають они відбутись на 14 вересня с. р.

Вище, по щось недоброго заставлять наші дотеперішні правителі, коли так довго отягались ся від проголошення виборів. Весь таки коли бо они не відбули ся, ми всі як один повинні бути приготованими і свої голоси віддати на тих кандидатів, які мають на меті заступати робітників в парляменті, які будуть боронити прав робітничих і які будуть стояти на услугах робітників а не робівників. Коли вам ходить, щоб на землі настала згода, братерство і рівність народів, так віддайте свої голоси на робітничих кандидатів. Коли якож ви дальше хочете бачити море сліз вдів і сиріт, горе і нужду вашої родини, визиск і грабіж всіх поневолених, так голосуйте дальше на сих послідних. Однак теперішня війна вже досить нам дала доведу в чиїм інтересі она провадить ся, тож ми повинні застановитись при сих виборах і всі як один голосувати на робітничих кандидатів.

До сего часу Соц. Дем. Партія мала в Брітіш Кол. парляменті двох своїх заступників, які завсігди виступали в обороні для робітництва. Они не мало зробили добра, але богато від них домагатись не можна, бо із двох не мають того права, що буржуазних 47. Тепер ставить Соціял. Партія враз з Соц. Дем. Партією поверх 18 кандидатів і коли робітники зрозуміють та вже і повинні знати куда їх свої голоси дати, так більша половина з поставлених кандидатів з певностю вийде.

Тому тепер, коли ліберали і консервати зачинають агітацію за голосами у виборців, коли они ставлять у своїй платформі ріжні обіцянки, яких николи не сповняли і не сповнять, коли вони поклавзували вже ріжні комітети до відкуплювання виборців, так ми повинні зачати нашу агітацію в чесний і правдивий спосіб з десять раз більшою завзятістю виявляючи робітникам всі кривди, які їм до сего часу робилось, а не було кому за них упімнутись.

Тому коли прийде 14-го вересня, щоб кождий робітник не зрадив своєї класи, а голосував лише на соціялістичних кандидатів. Колиби в якім дистрікті не було соціялістичного кандидата, а лише консервативний або ліберальний, то в такім разі вистарчить написати поперек цілого бальот — Socialism. — Се покаже, що хоч там нема соц. кандидата, але і голос свідомого робітника не піде на будь якого рабівника.

Отже старайтесь показати світови, що у Брітіш Колюмбії живуть свідомі робітники, які враз з иншими робітниками світа, стараються здобути дорогою політичною керму правління сего лайдацького ладу, а завести лад справедливости і братерства для всіх народів.

Д. М.

Розкута думка.

Не бійсь я бога, він його кари,
Бо бог не карає ніколи людий;
Несвідомі люди самі ся карають,
З розказу вибранців для їх користей.
І чорта не боюся, він його пекла,
Бо гіршого пекла нігде вже нема.
Як в підземних норах й задушних фабриках
Працювати тяжко літо і зима.
Не боюсь вязниці, не боюсь і смерти,
Бо щож життя в світі як волі нема!
Куди лише гляну думкою й очима,
Неволя, неправда і кривда сама.
Не жаль життя дати за волю народа,
Носити неславу, терпіти печаль,
Для добра вибранців ітя братів бити,
Так вже не годить ся, то сумно і жаль.
Який світ веселий, як мило в нім жити,
Є много розкошей, богацтв і добра,
Проте мілійни терплять голод й холод,
А самі они створили ті добра.

Ст. Заміщний.

ПОШУКУЮ

свого брата Івана Білого в дуже важній справі. Хтоби о нім знав, або він сам хай напише на понизшу адресу:

Nick Biley
29 Sydenham Ave.
Toronto, Ont.

КРАВЕЦЬ

ВАЖНЕ - для ВАС!

Дуже добре знаний Вам кравець
H. SHABERMAN & CO.
який був більше як 4 роки на
218 ROYCE AVE.
Перебрав ся до більшого і гарнійшого штору на
518 QUEEN ST. W. TORONTO.
Телефон: College 5127

де буде мати далеко більший склад і менший розхід. Се вам позволяє робити добру роботу по таній ціні.

У нас роблять найліпші робітники - кравці.

Даємо найліпшої класи матеріял і маємо великий склад ріжного рода матерій на вибір.

Наше допововане і міра ґарантована.

Найлучшою нашою рекомендацією є костумери.

Кождий хто прийде годити убране або оверкот а принесе з собою сю часопись з сим тижневим нашим оголошенєм дістане убране 1 дол. таньше.

Зощадіть отже доляра.

Єсли Ви мешкаєте поза Торонто-м, то напишіть до нас або зателефонуйте а наш репрезентант зайде до Вас.

518 QUEEN ST. W.

518 QUEEN ST. W.

КРАВЕЦЬ

ПЕРЕПИСКА РОБ. СЛОВА.

Просимо всіх Шан. читачів і предплатників присилати нам адреси своїх знакомих і приятелів для посилки їм оказового числа. Також подавайте нам відомости про робітничий рух в своїх околицях і ріжні дописи з робітничого життя.

Сторінки Р. С. будуть всё відкриті для всіх. Не турбуйтесь про Вашу правопись всьо буде поправлене і надруковане. Лише щоб відомости були правдиві не вигадані. Сварок, або приватних справ не поміщуєм.

Робітниче Слово

Поступова часопись для працюючого люду.

Виходить кождого четверга.

Купити або зложити предплату на сю часопись можна в слідуючих місцях:

HAMILTON Ont. G. Demediuk. 26 Greig St.
MONTREAL Que. J. Hayda. 173 Clarke St.
REGINA Sask. W. Purich. 2023 McDonald St.
VEGREVILLE Alta. J. Boychuk
WELLAND, Ont. H. Zuzman. Ontario Rd.
BUFALO, N. Y. W. Kachor, 131 Bushnell Ave.
CLEVELAND, Ohio. St. Bodnaruk. 710 Hill Ave.
DETROIT, Mich. T. Kalyniuk. 247 Plumer St.
ELIZABETH, N. J. P. Smolynec. 70 Wall St.
NEWARK, N. J. N. Kobrensky. 260 Bergen St.
NEW YORK, N. Y. Ruska Knyharnia. 168 E. 4th St.
PHILADELPHIA, Pa. D. Lozynsky. 4440 Green St.
ST. LOUIS, Mo. T. Kushlak 708 S. 18th St.
YONKERS, N. Y. N. Palamaruk. 12 Jefferson St.

"РОБОЧИЙ НАРОД"

часопись для працюючого люду, орґан української соціял-демократичної партії в Канаді.

Річна предплата: $1.00

Адреса:

ROBOTCHYJ NAROD
Box 3658 WINNIPEG, MAN.

„РОБІТНИК"

Тижнева українська соціялістична часопись. Орґан української соц. партії в Америці.

Річна предплата в Сп. Держ. $1.50, до Канади і заграницю. $1.75

Адреса: „ROBITNYK"
2335 W. 11th St. cor. Literary Rd.
Cleveland, Ohio. U. S. A.

Читайте і ширіть!

видання бібльотеки „НОВИЙ СЬВІТ"

Конець Сьвіта	10ц.
Наш Промитей	10ц.
Червоний Кобзар, найкрасші пісні і декламації	10
Американський Робітник	10
Робітнича Читанка	15
Відіж Капіталіста	10
Гори трупів і море крови та сліз	5
Золото і Нужда в Америці	5
Жінка і соціяльне питання	10
Календар „Новий Сьвіт" на 1916 рік	25
„Добра Новина" под. ч.	10
Переписні картки по	3ц.
" " 100 за	$1.25

Пишіть по них на адресу:

„NOWYJ SWIT"
Box 1051 Montreal, Canada.

ХТО ПЕРШИЙ?

КОЖДИЙ, ХТО ПРИДБАЄ ДЛЯ СЕЇ ЧАСОПИСИ 8 ПРЕДПЛАТНИКІВ, БУДЕ ЗАПИСАНИЙ НА ЛІСТУ ГОНОРОВИХ ЧЛЕНІВ НАШОЇ РОБІТНИЧОЇ ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ КО-ОПЕРАТИВНОЇ, В ТОРОНТО, ОНТ.

Ану хто перший?

BOLTER BROS.
Кравці

Роблять всякого рода мужеські убрання, дешево і добре. Заходіть до нас і спробуйте а певно будете вдоволені. Говоримо по українськи, російски і польски.

Адреса: 193 Queen W. Toronto.

БУЧЕР

Продаю свіже, першої класи мясо, фунт по 12 ц.
Кости додаю даром.
Замовлення привозу.
Даю на кредит.
Заходіть на:
120 Grange Ave.
Toronto.

РОБІТНИЧЕ СЛОВО виходить кождого четверга.

ПРЕДПЛАТА:
В Канаді на рік $1.50
На пів року 80ц.
За границею на рік $1.75
Поодиноке число 3ц.

Адреса:
ROBITNYCHE SLOVO
Box 64
Toronto, Canada.

РОБІТНИЧЕ СЛОВО

бувша „Свідома Сила"

ROBITNYCHE SLOVO

Поступова часопись для працюючого люду.

ROBITNYCHE SLOVO
Ukrainian Newspaper published every Thursday at 405 Queen St. W. Toronto, Ont.
Advertising Rates furnished on application.

No. 15. Toronto, Ont. Четвер 17 Серпня (August) 1916. Vol. (Рік) II.

РОСІЯНИ В ГАЛИЧИНІ СТРИМАНІ.

В КАРПАТАХ РОСІЯНИ ПЕРЕЙШЛИ НА УГОРЩИНУ. [?]

15 Літних дітей запрягають до війни.

РОСІЯНИ В ГАЛИЧИНІ ЗАДЕРЖАНІ.

АВСТРИЙЦІ ВІДКИНУЛИ ВСІ РОСИЙСЬКІ АТАКИ.

Відень 17 серп. — На східнім фронті, коло Буковини Австрийці встримали атаки Росиян і відобрали від них сильним штурмом кілька позицій забираючи також кількадесять плінників і 5 машинових ґверів.

На полудне від Татарова в околиці Ворохти, Австрийці також відобрали передше згублені позиції.

Близько Станиславова на полудне Єзуполя армія ген. фон Кевеса відкинула російські атаки. На захід від Монастериск Росияни атакували на цілім фронті, але всюди вістали відкинені. На полудневий захід від Козови Австрийці відкинули Росиян контратаком.

Від часу, коли Гінденбург обняв команду в Галичині, Росияни на цілім фронті вістали стримані, а коло Підканіня і не мало потерпіли.

На італійськім фронті.

Відень 17 серп. — Італійці на фронті Сальконо до Мерна продовжали свої атаки йдучи великими масами проти огню австрийської артилерії, однак військо австрийські відбили всі атаки і задержали свої позиції на цілім фронті.

РОСІЯНИ НА УГОРЩИНІ.

Лондон 17 серп. — Завзята борба розгоріла ся між росиянами і австрийцями в Карпатах коло яблоницького переєминку. Після рапорту в Петрограду, Росияни поступають все вперед і находять чим раз дальше в околиці Кереш-Мереш.

В сих околицях Росияни вже перейшли на мадярську землю. (?) Гори тут високі на 657 метрів. але Росияни острілювали австрийські позиції з гори Яблониці, яка є 400 стіп висша. В часі коли артилерія перестрілювалась через границю з сих двох гір, комендант приказав піхоті посуватись до і через пересмик Тартарів, який цілковито отворивби дорогу на угорскі рівнини.

Місто Кереш-Мереш лежить на колійовій лінії Станиславів-Мармарош-Шігет. Кереш-Мереш віддалене 7 миль від Яблониці, яку Росияни заняли тому 3 дни назад. Однак пересмику Яблоніського еще не злобули; тут Австрийці ставлять сильний і завзятий опір.

Гінденбург у Львові.

Петроград. — З Петрограду доносять, що Гінденбург з цілим своїм штабом прибув до Львова і взяв в свої руки оборону Галичини, усуваючи всіх австрийських генералів.

Плата за румунську невтральність.

Букарешт. — Газета „Епоха" доносить, що Німеччина дає Румунії деякі австрийські землі, як нагороду за додержане невтральности.

300,000 плінників в Києві.

Київ. — За два місяці через Київський лагер перейшло більше як триста тисяч полонених австрийців і німців. Між ними в послідніх часі було навіть 100 турків.

В Київі плінників сортують: австрийців і німців відсилають до военного лагеру, а австрийських украінців і поляків та инших славян віддають під опіку земства і зараз посилають до полевих робіт.

ХОТЯТЬ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ ВИМОРИТИ НІМЕЧЧИНУ.

Берлін 15 серп. — Аліянти ще й тепер не позбули ся плянів про виморене Німеччини. Не перебирають в ужиманю жадних средств, щоб лиш здійснити свої заміри. Після вістей, аліянти хотять спалити в Німеччині збіже на пни.

Англійські і французькі літаки літали недавно над Чорним лісом і кидали бомби на поля покриті збіжем, з заміром спалити огонь, який би знищив збіже. Пляни аліянтів не здійснились, бо вирядили дуже малу шкоду.

Фон Батоцький німецький диктатор живности заявив, що злючі пляни аліянтів не повелись. Перше тому, що часть збіжа була вже зібрана і зібрана з поля до стодолів, в друге, що збіже, яке не зібране, було ще зелене.

Стичка між Хінцями і Японцями.

Токіо — Як доносять з Манджурії, китайські жовніри зробили напад на японський гарнізон в Чеі Чатуні і вбили 17 людей. До сеї місцевости, післала Японія свої війська, бо ся місцевість перейшла від Росиї під протекторат Японії.

Дітей покликають приймати участь в війні.

Рим — Італія, дає перший примір поклику пятнайцяти літних і молодших дітей брати участь в війні. Поклик сих дітей виряди міністер своїм приказом і він дотикає всіх тих дітей, які перше вступили до так званих дружин „скавтсов" — або „потішних," при чім юнаки старші від 15 літ будуть повнити охоронну службу в місцевостях війни, а діти нижче 15 літ призначено для охоронної служби в середині краю.

Побіда майнерів.

Страйк, який розпочали були майнери 18-го дистрікту U. M. W. of A. в Альберті і полудневій Брітіш Колюмбії, о підвисшене платні о 10 процент, закінчив ся чисто побідою майнерів. Майнери контрактори дістануть лише 5 проц. підвишки. За то иньші робітники у майнах і на верху дістануть від 5 до 12 і пів проц. підвишки відповідно до їхнього заняття.

Велика експльозія в майні на Michel, B. C.

Страшна експльозія сталась ся у майні No. 3, в Мішел, B. K. дня 7-го с. м. де згинуло 13 людей. Догадують ся, що грім спричинив сю експльозію, позаяк того самого вечера дуже гриміло і як деякі люди оповідають, що бачили як грім упав перед входом до майни і ними дістав ся аж в глубину майни де знаходились ґази.

Щастє, що то була вечірня пора і мало людей робило, а колиб се було случилось в день, так певно було б згинуло найменше сто людей.

З Украінців не було жадного між забитими, за то були Словаки, Італійці і Англійці.

ХОТІЛИ ЗБОГАТИТИСЬ.

В Монтереалі арештували детективи трох людей, Луіса Чарбона репрезентанта французької мануфактури Альфреда Гулята, дружина і І. Чартренда ріелстейтника, за підроблені грошей.

Они підробляли пятьдолярові банкноти Монтреальського банку і наробили їх на суму 20,000. До відбивання грошей вживали цинкових плит.

Хотіли, бачите, збогатити ся, але їм се не вдало. Пани банкирі не позволили, щоб їх коштом хтось збогачував ся. Они мудрі і вчені на стільки, що не дадуть собі в кашу наплювати.

То лише робітники так приговкаваті і працюкаті, що хто не хоче, то жиє їх коштом. В робітників краде і цар і міністер і староста і піп і кождий посіпака. Шкуру з них друть всі, а они лиш молять ся богу, тай чекають захмарного спасіня.

Компаністи признають 8 год. день праці зелізничникам.

Ню Йорк — Дня 16 серпня в 9 год. рано, президент Вільсон знов бачив ся з представителями колійових компаній і говорив з ними до півдванайцятої. По закінченю конференції власти таї відказались робити які небудь заяви в ожиданю, щоб президент зробив заяву сам.

Чутка, що капіталісти згоджують ся на 8 год. день праці, але з тим застереженєм, щоб спосіб як його завести, а також всі другі питаня були передані на обмірковане арбітраційної комісиї.

Хоч в Вашінгтоні були певні що страйку не буде, але всеж таки війська які мали післати на мексиканьску границю, тепер не післять.

В 3 год. почалась нарада між президентом а представителями робітничих організацій. Представителі робітників не годять ся на цілковите знищенє других питань, хочби й справді капіталісти згодились на 8 год. день праці. Се питане може рішити лише 600 представителів робітничих організацій, які знаходять ся тепер в Ню Йорку.

Можливий новий страйк трамваєвих робітників в Ню Йорку.

16 серпня о 8 год. вечером, відбув ся мітінг робітників підземних і горішних трамваїв. На сім мітінгу були вироблені жадання робітників і можливо, що ухвалено новий страйк. Властителі трамваїв не хотять виконувати тих точок, на які згодились попередно. 40 робітників, які були найбільше активні в страйку, не принято до роботи. Компанія завела цілу систему шпіонів і твердо намірялась розбити юнію робітників. Робітники звернулись з протестом до майора Мітчеля і О. Страус-а, які привели до згоди робітників та компанію заявляючи, що они готові виповісти новий страйк, щоб змусити компанію згодитись. Генеральний страйк трамваєвих підземних та горішних доріг, знов висить над Ню Йорком, завдяки осліплій впертости трамваєвих магнатів.

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ!

ВІДБУДЕ СЯ В НЕДІЛЮ 27 СЕРПНЯ С. М.
в OCCIDENT HALL cor. Queen & Bathurst Sts.
ПОЧАТОК О 2 ГОД. ПО ПОЛУДНИ.
Просимо всіх як найчисленнійше прибути.
КОМІТЕТ.